

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

студентка Сердюк Ю.С.

Характерною ознакою економічного аналізу є об'єктивна оцінка ефективності виробничо-фінансової діяльності.

Прибуток – кінцевий результат діяльності підприємства, який характеризує абсолютну ефективність його роботи. Важливим питанням для підприємств є досягнення не тільки відповідного рівня величини прибутку, але й достатнього рівня якості прибутку підприємства на всіх етапах його проходження.

Поява прибутку безпосередньо пов'язана з появою категорії “витрати виробництва”. Прибуток є показником, який характеризує виробничо-фінансову діяльність підприємства [3].

Прибуток будь-якого підприємства формується за рахунок таких джерел:

1) Прибуток від продажу продукції є основним складником загального прибутку. Обчислюється як різниця між виручкою та її повною собівартістю (без урахування ПДВ і акцизного збору);

2) прибуток від продажу майна включає прибуток від продажу основних фондів (матеріальних активів), нематеріальних активів, цінних паперів. Розраховують як різницю між ціною продажу та балансовою (залишковою) вартістю об'єкта, який продається з урахуванням витрат на продаж-демонтаж, транспортування, оплата агентських служб;

3) прибуток від позареалізаційних операцій – це прибуток від пайової участі у спільних підприємствах, здаванням майна в оренду, дивіденди на цінні папери, дохід від володіння борговими зобов'язаннями, надходження від економічних санкцій і обчислюється як різниця між доходами, отриманими внаслідок виконання цих операцій і витратами на їх виконання.

Відображення прибутку в балансі є кінцевим етапом підведення фінансового результату діяльності підприємства. При цьому враховуються всі суми витрат і доходів компанії, зафіксовані протягом звітного періоду. Результат відображається на рахунку 99 «Прибуток і збитки».

Чистий прибуток підприємства використовується у двох напрямках:

1. Напрямок використання чистого прибутку – реінвестування в розвиток підприємства (на підвищення його організаційно-технічного рівня);
2. Напрямок використання чистого прибутку - споживання

Управління прибутком являє собою процес вироблення управлінських рішень по всіх основних аспектах його формування, розподілу і використання на підприємстві.

Забезпечення ефективного управління прибутком підприємства визначає ряд вимог до цього процесу: інтегрованість із загальною системою управління підприємством; комплексний характер формування управлінських рішень; високий динамізм управління; багатоваріантність підходів до розробки окремих управлінських рішень; орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства.

З урахуванням змісту процесу управління прибутком і що пред'являються до нього вимог формуються його цілі і завдання [3].

Оцінка якості прибутку підприємства базується на певній системі показників і критеріїв.

Якісний прибуток підприємства на стадії його використання визначається відповідністю сукупності таких умов:

1) яка частина чистого прибутку, отриманого в $(t-1)$ році, буде спрямована на реінвестування, а яка – на споживання в наступному плановому році $(t\text{-му році})$;

2) наскільки та частина чистого прибутку, яка буде спрямована на реінвестування, забезпечить загальне зростання економічної ефективності підприємства, а та його частина, що буде спрямована на споживання буде відповідати динаміці збільшення ефективності [1].

Кількісним критерієм такої оцінки є зростання інтегрального показника економічної ефективності підприємства.

Управління використання прибутку також включає формування дивідендної політики. Дивідендна політика відіграє велику роль у реалізації фінансової стратегії підприємства.

Значення прибутку в діяльності підприємства неможливо переоцінити. Прибуток є головною метою, головною мотивацією і головним джерелом розвитку будь-якої підприємницької діяльності. Ефективне використання прибутку призведе в подальшому до збільшення активів підприємства, а створені резерви допоможуть підприємству вистояти у важкий час.

Однак сучасний етап розвитку ринкової економіки, складні конкурентні умови, наявність кризових явищ вимагають інших підходів і поглядів на прибуток.

І в цьому сенсі важливим завданням в аналізі прибутку підприємства є визначення його якості.

Науковий керівник: к.е.н. Антонюк Н.А.

1. Зінченко О. А. Показники і критерії якості прибутку підприємства на етапі його використання // Економіка та управління підприємствами. – 2011. - № 7. – С. 106 – 111.

2. Манівчук Я. І. Мета і функції управління прибутком на підприємстві в сучасних ринкових умовах [Текст] / Я. І. Манівчук // Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка. — 2010. — Вип. 26. — С. 145-155.

3. Проскура К. П. Шляхи удосконалення планування прибутку підприємства// Економіка та управління підприємствами. — 2011. - №5. — С. 115 - 121.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. — Суми : Сумський державний університет, 2013. — Т. 4. — С. 258-260.